

ประเด็นข้อมูลจุดเด่น

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอเมืองภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต

ประวัติความเป็นมา

❖ ประวัติของเกษตรกรต้นแบบ

“นายสัญญา หิรัญวดี” ปัจจุบันอายุ ๔๗ ปี สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาบริหาร จากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ประกอบอาชีพเป็นเกษตรกรมาเป็นเวลาเกือบ ๓๐ ปี หลังจากลาออกจากอาชีพพนักงานโรงแรม เนื่องจากมองว่าเกษตรกรเป็นอาชีพที่มีความยั่งยืน และได้ดำเนินชีวิตโดยน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ร.๙ มาใช้ มีความเสียสละเพื่อส่วนรวมมาโดยตลอด มีใจรัก มีความตั้งใจ ขยัน อดทน ในการประกอบอาชีพ ประกอบกับต้องการหารายได้ให้แก่ครอบครัว จึงเริ่มต้นค้นคว้า ศึกษาหาความรู้ ด้านการเพาะเห็ดเชิงธุรกิจอย่างจริงจังจนตนเองมีความชำนาญ ประสบความสำเร็จ จึงได้แบ่งปันความรู้แก่ผู้สนใจ เป็นวิทยากรให้ความรู้เรื่องการผลิตเห็ดแบบครบวงจร โดยใช้ฟาร์มของตนเองเป็นแหล่งเรียนรู้แก่ผู้สนใจ มีการรวมกลุ่มเป็นเครือข่าย ผู้เพาะเห็ดภายในจังหวัดภูเก็ต ทำให้ครอบครัวมีรายได้ มีความสุข และรู้สึกภาคภูมิใจที่ได้เป็นส่วนหนึ่งในการผลิตอาหารปลอดภัยให้แก่ผู้บริโภค นอกจากนี้ยังเป็นอาสาสมัครของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เช่น อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) หมอดิน อาสาสมัครปฏิรูปที่ดิน อาสาสมัครประมง อนุรักษ์ชีวาสา ฯลฯ จนได้รับรางวัลเชิดชูเกียรติมากมาย โดยได้รับรางวัลสูงสุด คือ เกษตรกรดีเด่นแห่งชาติ สาขาพัฒนาที่ดินเพื่อเกษตรกรรวม ประจำปี ๒๕๖๑ จาก กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๑

❖ ประวัติศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอเมืองภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอเมืองภูเก็ต ตั้งอยู่ ณ บ้านเลขที่ ๖๑ บ้านนาถ หมู่ ๕ ตำบลฉลอง อำเภอเมืองภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต ๘๓๑๓๐ เริ่มก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ.๒๕๕๘ จัดตั้งขึ้นเพื่อให้เป็นแหล่งเรียนรู้ แก้ไขปัญหา และสามารถตอบสนองความ

ต้องการด้านการเกษตรของชุมชน โดยมีนายสัญญา หิรัญวดี เกษตรกรต้นแบบที่ประสบความสำเร็จในการลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต และสามารถพัฒนาคุณภาพการผลิตเห็ดแบบครบวงจร ตลอดจนยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิต ถ่ายทอดองค์ความรู้ผ่านหลักสูตร แปลงเรียนรู้ และฐานเรียนรู้ ภายใน ศพก. เมืองภูเก็ต ทำให้เครือข่ายเกษตรกร เกิดความรู้ ความเข้าใจ นำองค์ความรู้ที่ได้รับจาก ศพก.ไปประยุกต์ใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร มีการใช้ปัจจัยการผลิตได้อย่างเหมาะสม และเกิดจิตสำนึกในการผลิตที่มีความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค ทั้งยังเป็นจุดที่ให้บริการข้อมูลข่าวสารและบริการด้านการเกษตรต่าง ๆ เช่น เป็นจุดนัดพบในการพบปะพูดคุยแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรกับเกษตรกร และเกษตรกรกับเกษตรกรด้วยกันเอง เกิดภาคีเครือข่ายที่มีความเข้มแข็งต่อไป

❖ สถานการณ์ปัจจุบัน (หลักสูตร แปลงเรียนรู้ และ ฐานเรียนรู้)

ปัจจุบันศพก.เมืองภูเก็ต มีหลักสูตรการเรียนรู้ ดังนี้ หลักสูตรเศรษฐกิจพอเพียง, การปรับปรุงบำรุงดิน, การเพาะเห็ด, การผลิตตามมาตรฐาน GAP และการป้องกันกำจัดศัตรูพืชแบบผสมผสาน, การเผาถ่าน และการทำถ่านอัดแท่ง, การลดต้นทุนการผลิต ใน ๙ ฐานเรียนรู้ ดังนี้ ฐานเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง, การเพาะเห็ด (เห็ดนางฟ้า เห็ดนางรม เห็ดนางฟ้าภูฐานดำ และเห็ดนางรมสีทอง), การปลูกพืชร่วมยาง (ผักเหมียง), การผลิตปุ๋ยอินทรีย์, การเผาถ่าน และการทำถ่านอัดแท่ง, ประมง (ปลา, กบ), ปศุสัตว์ (ไก่พื้นเมือง, ห่าน), อนุรักษ์ครัวเรือน และ ฐานเรียนรู้ Handy Sense โดยมีแปลงเรียนรู้ตามระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ คือ แปลงต้นแบบการผลิตผักเหมียงคุณภาพ, โครงการฟื้นฟูเศรษฐกิจจังหวัดภูเก็ตด้วยแนวคิด City of Gastronomy แปลงผักเหมียง โดยมีการ

จัดการแปลงที่เหมาะสม เป็นตัวอย่าง สาธิต ฝึกปฏิบัติให้แก่ผู้ที่สนใจจะศึกษาเรียนรู้ และมีผลผลิตตามฤดูกาล

ความสำเร็จตามเป้าหมายของ ศพก.

❖ การประสบความสำเร็จ ของ ศพก.

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอเมืองภูเก็ต มีเป้าหมายเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตรของชุมชน ด้วยความพร้อมด้านสถานที่ เกษตรกรเจ้าของศูนย์มีความรู้ความชำนาญในการผลิตเห็ด โดยใช้หลักทำการเกษตรแบบผสมผสาน มีการจัดสรรพื้นที่ ๒๒ ไร่ ภายในสวนยางพาราได้อย่างลงตัว สามารถแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร รวมถึงการคิดค้นสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ และใช้เทคโนโลยีเพื่อใช้พัฒนาการเกษตรของตนเองในการเพิ่มผลผลิต ลดต้นทุน และสร้างรายได้แก่ครอบครัว กลายเป็นแปลงเรียนรู้ในการลดต้นทุนการเพิ่มผลผลิต และการพัฒนาคุณภาพเห็ดแบบครบวงจร ทั้งยังมีการดำเนินงานระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่ (ผักเหมียง) ด้วย ปัจจุบันเป็นแหล่งเรียนรู้การผลิตพืชตามหลักการเกษตรที่เหมาะสม (GAP) และมีการขยายผลไปสู่ ศพก.เครือข่ายที่มีความเข้มแข็ง มีเกษตรกรเข้ามาเรียนรู้ภายใน ศพก. มากกว่า ๕๐๐ รายต่อปี

❖ การบริหารจัดการ ศพก.

มีการบริหารศพก.โดยคณะกรรมการระดับอำเภอ การประชุมเชื่อมโยง คณะกรรมการเครือข่ายศพก. แปลงใหญ่ และ Young smart farmer ทั้งในระดับอำเภอ และระดับจังหวัด เป็นการสร้างความร่วมมือและสนับสนุนการขับเคลื่อนการพัฒนาภาคการเกษตรในจังหวัดภูเก็ต ให้มีการพัฒนาองค์ความรู้และสร้างความเข้มแข็งให้แก่เกษตรกรและกลุ่มองค์กรเครือข่าย ร่วมคิด ร่วมวางแผน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต เพิ่มมูลค่าผลผลิต เชื่อมโยงสู่การตลาดระดับต่างๆ รวมทั้งสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงเกษตร โดยบูรณาการทุกภาคส่วนสนับสนุนและอำนวยความสะดวกให้เกิดผลที่เป็นรูปธรรม

ปัจจัยที่ทำให้ประสบความสำเร็จ

ปัจจัยที่ทำให้ ศพก.เมืองภูเก็ตประสบความสำเร็จ คือ นายสัญญา หิรัญวดี เป็นเกษตรกรต้นแบบที่มีการดำเนินงานด้านการเกษตรจนประสบความสำเร็จ มีผลการดำเนินงาน

เป็นที่ประจักษ์ ได้รับการเสนอชื่อให้ได้รับรางวัลทั้งในระดับจังหวัดและระดับประเทศ เป็นผู้ที่ได้รับความเชื่อถือ ยอมรับทางด้านการเกษตรและสหกรณ์ในชุมชน และมีจิตอาสาในการถ่ายทอดความรู้สู่เกษตรกร และศพก.เมืองภูเก็ต มีสถานที่ที่เหมาะสมสามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ที่สนับสนุนการดำเนินงานของ ศพก. ส่งผลให้ ศพก. เมืองภูเก็ตเป็นของชุมชน เป็นแหล่งสร้างสรรค์นวัตกรรมทางการเกษตร บ่มเพาะเกษตรกร และให้เป็นสถานที่บริการด้านการเกษตร ส่งผลเกิดเครือข่ายเกษตรกรที่มีความเข้มแข็ง เกษตรกรที่เรียนรู้ในศูนย์สามารถไปขยายผลจนประสบความสำเร็จเพื่อยกระดับเกษตรกรสู่ผู้ประกอบการและชุมชนเกษตรสู่ความยั่งยืน ทั้งยังนำงานวิจัยมาใช้ในการแก้ปัญหาการผลิต แก้ไขปัญหาในเรื่องของการแปรรูปและเพิ่มมูลค่าสินค้า นอกจากนี้ ศพก. ยังอยู่ในเส้นทางท่องเที่ยวของชุมชน มีนักท่องเที่ยวทำกิจกรรมต่างๆ เช่น ซึ่มา ผ่านเส้นทางศพก. เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรให้นักท่องเที่ยวทั้งคนไทยและคนต่างชาติที่สนใจเข้ามาศึกษาดูงานอีกด้วย

แผนการพัฒนา ศพก. ในอนาคต

ศพก.เมืองภูเก็ตได้วางแผนพัฒนา ศพก. หลักร่วมกับศพก.เครือข่าย ให้มีการบูรณาการกับหน่วยงานต่าง ๆ ในพื้นที่ และหน่วยงานต่าง ๆ เข้ามาใช้สถานที่เพื่อถ่ายทอดความรู้อย่างสม่ำเสมอ, สร้างและขยายเครือข่ายให้มีความเข้มแข็ง และสนับสนุนการขับเคลื่อนการพัฒนาภาคการเกษตร ทั้งตัวเกษตรกรและกลุ่มให้มีการพัฒนาองค์ความรู้ ร่วมคิด ร่วมวางแผน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต เพิ่มมูลค่าผลผลิต เชื่อมโยงสู่การตลาดระดับต่างๆ (Modern Trade) ดำเนินการพัฒนาศพก.ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรจากที่มีการดำเนินการอยู่แล้วให้มีความเข้มแข็งสามารถรองรับการศึกษาดูงานสามารถการเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ ในชุมชน มีสินค้า ผลิตภัณฑ์ หรือผลผลิตทางการเกษตรจำหน่ายให้นักท่องเที่ยวและผู้ที่ย้ายมาชมศพก.จัดทำกิจกรรมเป็นโปรแกรมการเข้าเที่ยวเยี่ยมชม และกิจกรรมการเรียนรู้ใน ศพก. รวมพัฒนาให้มีที่พัก(Home Stay) ที่ได้มาตรฐานโฮมสเตย์ไทย(Thailand Homestay Standard) ทั้งในศพก.และเชื่อมโยงเครือข่ายเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว เกิดการสร้างรายได้ให้แก่ชุมชนอย่างยั่งยืนต่อไป